

Rautjärven kunta

Arviointikertomus 2023

Tarkastuslautakunta 23.5.2024 § 27

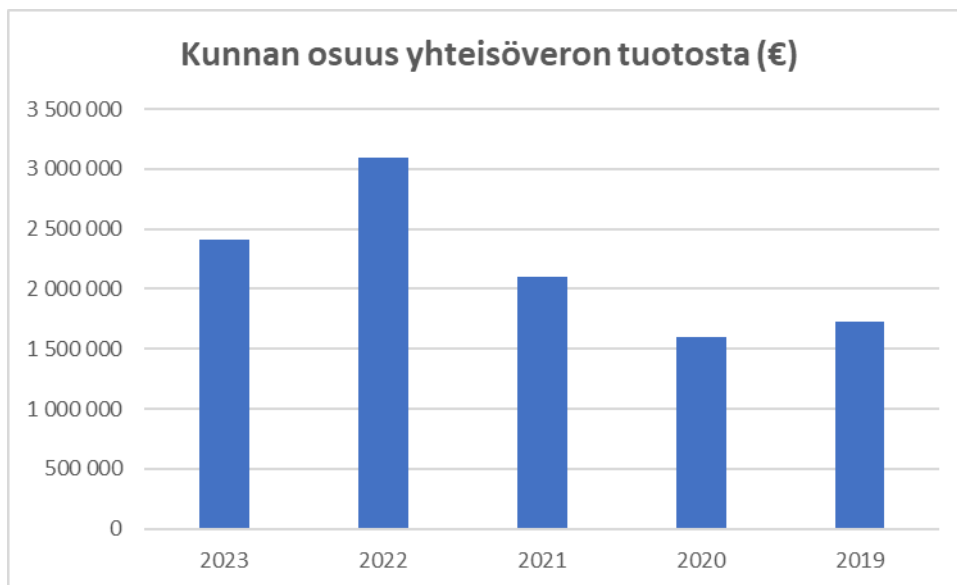
Kunnanvaltuusto 10.6.2024 §

Sisällys

Yleistä	3
Tarkastuslautakunta ja toiminta.....	3
Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2023	4
Sidonnaisuudet.....	4
Tilintarkastusyhteisön valinta	5
Kuntastrategia.....	5
Tulosalueiden strategiset tavoitteiden toteutumaiset ja merkittävät poikkeamat	6
Konsernipalvelut.....	6
Hyvinvointipalvelut.....	6
Elinympäristöpalvelut	7
Rautjärven Vuokratalot Oy.....	7
Kunnanvaltuuston merkittävimmät päätökset 2023	7
Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 työohjelmaan perustuva arviointi	7
Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen	7
Opisto.....	8
Varhaiskasvatus ja esiopetus	8
Talous	8
Talouden tasapaino	11
Vuoden 2022 arviointikertomuksen toimenpide-ehdotukset ja niiden toteutuminen.....	11
Yhteenvedo ja toimenpide-ehdotukset.....	11
Tulevaisuus	12

Yleistä

Käyttötalous supistui 70 %, kun hyvinvointialueelle siirtyi sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi. V. 2023 tilinpäätöksessä on aikaisempien vuosien "verohäntiä" noin 1 M€. Yhteisöverotuloilla on entistä suurempi rooli kunnan talouskehitykselle.

Väestökehityksessä palattiin laskevalle suuntaukselle (-63 hlöä). Palveluissa koettiin heikentymistä mobiiliverkkojen ja terveydenhuollon lähipalvelujen osalta. Puhelin- ja mobiiliverkkojen heikkous vähentää etätyömahdollisuuksia alueella. Työttömyysprosentti on edelleen Etelä-Karjalan suurimpia. Tosin tehtaen lomautukset näkyvät vuoden vaihteen tilastoissa. Positiivista energiaa kunta on saanut Hiitolanjoki-projektin etenemisestä ja valmistumisesta.

Energian hinnannousu on näkynyt myös Simpeleen taajamassa kaukolämmön hinnan nousuna (+50 %). Suurin osa kunnan omistamista vuokra-asunnoista on siirretty Rautjärven Vuokratalo Oy:lle. Asuntojen käyttöaste on kehittynyt parempaan suuntaan.

Kuten ennenkin suurimpia haasteita kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseksi ovat alhainen syntyvyys, jatko-opiskelupaikkojen puute, suppea työpaikkavalikoima ja työvoiman resurssipula sekä uusimpana itärajan tilanteen aiheuttamat rajoitukset eri toimialoille.

Tarkastuslautakunta ja toiminta

Tarkastuslautakunta toteuttaa kuntalain §:n 121 määrittämiä tehtäviä. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi kohdistuu kunnan omalle toiminnalle asetettujen tavoitteiden ohella kunnan tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumiseen.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat Itä-Suomen tarkastuslautakuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien sekä lautakuntaa avustavien henkilöiden seminaariin Joensuussa 4.-5.9.2023 ja kokoussihteeri osallistui FCG:n tarkastuslautakunnan etäkoulutukseen marraskuussa 2023.

Tarkastuslautakunta haastatteli kunnanvaltuuston varapuheenjohtajaa, kunnanhallituksen puheenjohtajaa, kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, hyvinvointijohtajaa, teknistä johtajaa, nuorisovaikuttajaryhmän edustajaa ja ammattiyhdistysten luottamushenkilöitä perustuen vuoden 2023 arviointiin.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2023

Kuntalain 121 §:n mukaan ”Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.”

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.12.2023

Nimi	Asema	Kokouksia 6 Osallistu- nut
Tapani Hämäläinen	puheenjohtaja	6
Satu Piik	varapuheen- johtaja	6
Sanna Hallikainen	jäsen	6
Johanna Karvinen	varajäsen	1
Timo Tilli	varajäsen	1
Pasi Viinanen	varajäsen	1
Jorma Tiainen	varajäsen	1
Ulla-Maija Tuomela	tilintarkastaja	1
Helena Myllys	kokoussihteeri	1
Päivi Kujantola	kokoussihteeri	5

Tarkastuslautakunta on pitänyt vuoden 2023 aikana kuusi (6) varsinaista kokousta. Kokouksiin on kutsuttu sekä varsinaiset jäsenet että varajäsenet lautakunnan pienen koon takia. Kunnanvaltuusto myönsi Timo Tillille eron luottamustehtävistään 16.10.2023 ja kunnanvaltuusto valitsi Jorma Tiaisen tarkastuslautakunnan varajäseneksi toimikauden loppuun asti.

Tarkastuslautakunta on ottanut työssään huomioon lautakunnan jäsenten sidonnaisuudet ja esteellisyydet. Esteelliset jäsenet eivät ole osallistuneet ko. asioiden arviointiin ja niistä on tehty merkintä pöytäkirjaan.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma on tallennettu valtuutettujen käyttöön sähköisen kokouksen tiedostoissa kunnanvaltuusto tiedostot -osiossa.

Sidonnaisuudet

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain. -> Sidonnaisuudet on tarkistettu ja päivitetty marraskuussa 2023.

Tilintarkastusyhteisön valinta

Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tilintarkastajana on sopimuskaudella 2022–2025 toiminut BDO Auditor Oy:n JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela ja avustavana tilintarkastajana on toiminut Hanna Hanninen.

Kuntastrategia

Vuonna 2021 hyväksyttyä kuntastrategiaa oli tarpeen päivittää toimintaympäristön muutosten, sote- ja TE 2024 uudistusten myötä. Huomioitavaksi nousi myös Ukrainan sodan vaikutukset elinvoimaan. Rautjärven kunnan valtuustoseminaari pidettiin 21-22.9.2023 Rantasalmen Järvisydämessä.

Painopisteiksi kiteytyi Rautjärveläinen identiteetti ja kasvun mahdollistajat:

Innovatiivinen yrittäjyys, matkailupotentiaalin valjastus, tietoliikenne ja kulkuyhteydet sekä kotoisaa kuhinaa ja kulttuuritarjontaa.

Strategian päivityksen yhteydessä sanoitettiin myös Rautjärven kunnan arvoja niin, että ne yhdessä painopisteiden kanssa ohjaavat kehitystyötä yksityiskohtaisten tavoitteiden sijaan.

Toteutumista arvioidaan vuosittain elo-syyskuussa, jolloin valtuusto voi määritellä toimenpiteitä laadittaviin talousarvioon ja –suunnitelmaan.

Tulosalueiden strategiset tavoitteiden toteutumien ja merkittävät poikkeamat

Konsernipalvelut

Elinvoimaisuuden kehittäminen

Organisaatiomuutoksen myötä työllisyyspalvelut siirtyivät konsernihallinnon alle 1.8.2023.

Sotahistoriakeskus-hankkeeseen lähdettiin 70 000 € omavastuurahtuoksella, kustannuksia kertyi 562 976 €.

Uutta yritystoimintaa kunnan myötävaikutuksella kehittämässä Laikkoon vedenpulloitus ja Änkilään aurinkovoimatuotantoon

Seudullisen elinvoimastrategian valmistelu ei ole edennyt. Kesken on myös työllisyys- ja yrittäjyysuhanke.

Hyvinvointipalvelut

Organisaatiomuutoksen myötä ruoka- ja siivouspalvelut siirtyivät elinympäristöpalvelujen sekä työllisyyspalvelut konsernihallinnon alle 1.8.2023.

Organisaatiomuutoksen ja henkilöstövalintojen, varhaiskasvatuksen päällikön palkkaaminen ja hyvinvointipalveluiden yhtenäistäminen ja vakauttaminen on helpottanut toimialueen työtaakkaa.

Simpeleen koululla on toteutettu aamupuurokokeilua, joka on saavuttanut suuren suosion.

Kunnan päätöksenteossa ja ratkaisujen valmistelussa täytyy arvioida päätösten vaikutuksia väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. HYTE-kerroin (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa) on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Rautjärvi, HYTE-kerroin

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022
HYTE-kerroin	69	-	55	52	52
euroa/asukas	11	-	14,90	14,70	14,60

(Parikkala 2022: 42/11,90 € ja Ruokolahti 2022: 59/16,80 €)

Terveydenhuollon lähipalvelujen heikkeneminen tulee aiheuttamaan haasteita kuntalaisten hyvinvoinnille.

Elinympäristöpalvelut

Vuoden merkittävin muutos elinympäristöpalveluissa oli 1.8.2023 aloittanut tukipalveluyksikkö, johon liittyivät osaksi myös ruoka- ja siivouspalvelut.

Miettilän kasarmikankaan aluetta kehitettiin ja komendantin taloa kunnostettiin. Kasarmikankaan hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin yhteistyössä museon, alueen toimijoiden sekä asukkaiden kanssa.

Ritakosken voimalaitoksen padon purku ja ennallistamishanke käynnistyi ja saatiin päätökseen. Myös nuorille suunniteltu ja heidän toiveestaan toteutettu grillikatko kokoontumispaikka valmistui vuoden 2023 lopulla.

Kokonaisuutena elinympäristöpalveluiden talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Lisämäärärahoja jouduttiin kuitenkin hulevesijärjestelmän sekä Viipurinkadun ja Saniaiskadun väliseen kevyen liikenteen raitin osalta hakemaan. 86,6 % investoinneista toteutui.

Simpeleen tehtaan ja rautatieaseman kaavoitushankkeet ovat tärkeitä strategian päämäärien toteutumiseksi. Myös pyöräily- ja retkeilyreittien sekä Hiitolanjoen alueen kehittämisen mahdollisuudet on huomioitu elinvoimaisuuden ylläpitämisessä.

Rautjärven Vuokratalot Oy

Kunnan omistuksessa olleet vuokra-asunnot ja muutama kiinteistö myytiin Rautjärven Vuokrataloille vuodenvaihteessa. Vuokratalojen toimitusjohtajan mukaan käyttöaste oli hyvä. Tappiolliseen tilinpäätökseen vaikuttivat korkokulujen ja kaukolämmön kustannusten kasvu.

Kunnanvaltuuston merkittävimmät päätökset 2023

Kunnanvaltuusto kokoontui 7 kertaa vuoden 2023 aikana.

- 20.2.2023 kiinteistöjen myynti vuokrataloille
- 12.6.2023 sitoutuminen Etelä-Karjalan työllisyysalueeseen
- 13.11.2023 Lainat Rautjärven Vedelle ja Simpeleen Lämpö Oy:lle yht. 830 000 €
- 11.12.2023 Kuntastrategian päivitys

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 työohjelmaan perustuva arviointi

Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

Rautjärven Vuokratalot Oy:n talous ei ole merkittävästi kohentunut ja taseessa on runsaasti vierasta pääomaa.

Simpeleen Lämpö Oy:n toiminnassa oli käyttökatkoja, jotka rasittivat yhtiön taloutta. Energian hinnan nousun johdosta myös kaukolämmön hintaa korotettiin 23 %.

Rautjärven Vesi Oy:n taloudellinen tilanne on saatu tasapainoon. Käyttömaksuja korotettiin vuoden 2023 alusta alkaen 14 %. Hiitolanjoen puhtauden kannalta tärkeä Vihvilän-suon jäteveden puhdistamon saneeraus on edennyt. Saneerauksen pitäisi valmistua toukokuun 2025 loppuun mennessä.

Opisto

Vuonna 2023 Rautjärvellä opiston toimintaan osallistui 345 henkilöä (kaikkien osallistujien määrä oli 619). Taiteen perusopetuksen ryhmissä oli 42 oppilasta.

Tutkinnon osien suorittamisen määrä Ammattitutkintoon valmistavaa koulutusta järjestetään vuosittain Simpelejärven opisto on käynnistänyt PlanB -hankkeen, jonka avulla rakennetaan ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjä Rautjärvelle.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Rautjärven kunta siirtyi vuoden 2023 maaliskuussa maksuttomaan varhaiskasvatukseen.

Vuoden 2023 lopussa varhaiskasvatuspalveluiden piirissä Rautjärvellä oli lapsia 70. Rautjärven kunnan varhaiskasvatuspäällikkö aloitti virassaan joulukuussa 2023.

Talousarvion ja tilinpäätöksen suurin ero/poikkeama. Suurin poikkeama 167 889 € - varhaiskasvatuksen henkilöstökulut, maksuton varhaiskasvatus, vuoropäivähoitotarpeen kasvu.

Hyvinvointilautakunta 28.11.2023 § 89 - lisämäärärahan tarve on 123 300 € sivukuluneen (varhaiskasvatuksen opettajan 4 kk:n, tarvittaessa töihin kutsuttavien sijaisten yht. 4kk:n, varhaiskasvatuksen lastenhoitajan 6 kk:n sekä päivähoidoavustajien yhteensä 29 kk:n palkkakustannuksiin).

Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen pienentyminen 42 900 eurosta 13 782 euroon, vähennystä 29 118 €.

Talous

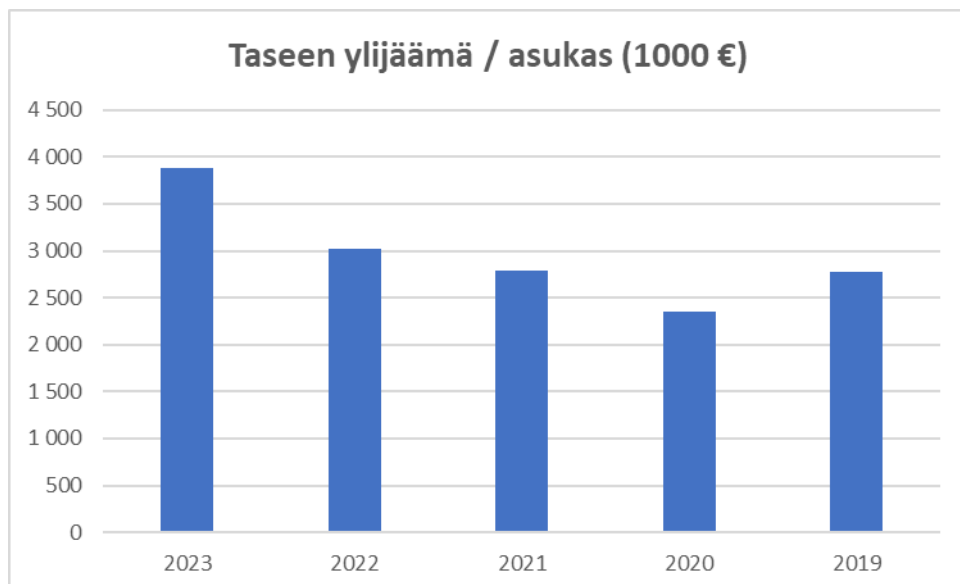
Tilikauden tulos on ylijäämäinen 2.436.646,09 eur (699.526,60). Poistoeroa on purettu suunnitelman mukaisesti 106.999,66 eur. Rautjärven kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää taseessa. Talousarvio 2024 tavoittelee +/- -tulosta ja suunnitteluvuodet 2025–2026 tulevat arvioidun mukaan olemaan alijäämäiset.

Kuntakonsernin yhteistulos oli voitollinen 2.332.901,49 eur.

Pitkäaikaista lainaa ei tilikauden aikana otettu, mutta lyhennettiin 563.114,00 eur. Pitkäaikaista lainaa oli vuoden lopussa 3.781.193,70 eur (4.344.307,70). Vuoden vaihteessa lyhytaikaista lainaa ei ollut nostettuna maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Lyhytaikaista lainaa ei myöskään lyhennetty kuluneen vuoden aikana.

Kunta myönsi vuonna 2023 lainaa Rautjärven VPK:lle 55 000 eur, Rautjärven vesihuolto-laitokselle 700 000 eur ja Simpeleen Lämmölle 130 000 eur.

Kunnalla on taseessa kertynyttä ylijäämää 3882 eur/asukas (3015), joka on siis kasvanut 29 % vuoteen 2022 verrattuna (suluissa vertailu edelliseen vuoteen).

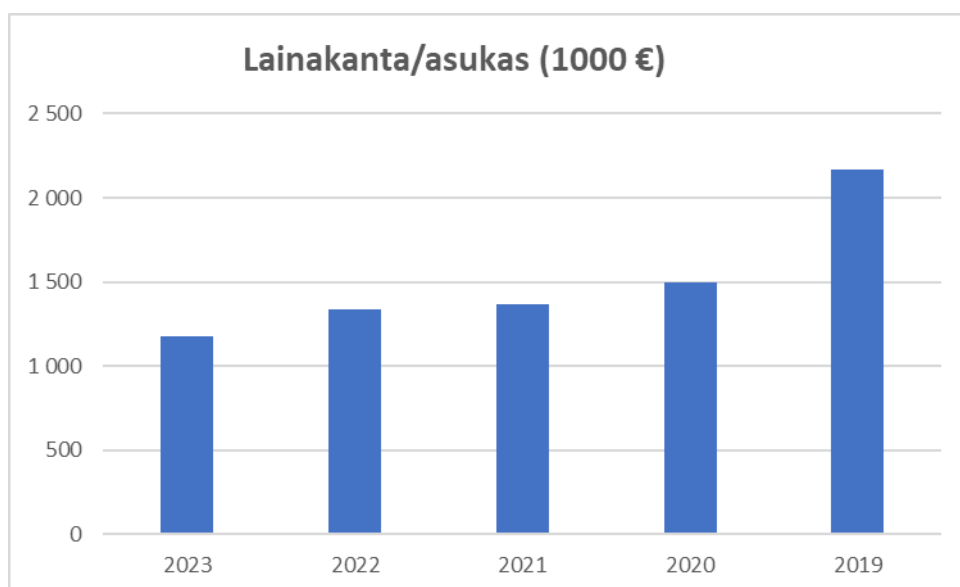

Asukkaita oli vuoden 2023 lopussa 3032 (3095) henkilöä eli väestö oli vähentynyt 63 henkilöllä ollen 2 % edellistä vuotta vähemmän.

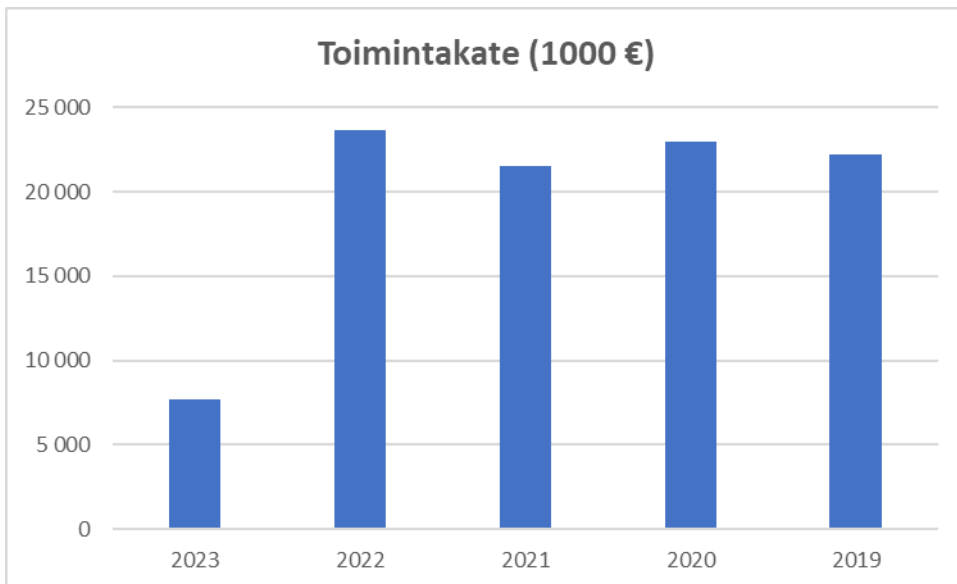
Verotulot olivat 8,6 meur (14,6), joissa siis laskua 6,1 meur eli 42 %. Talousarvioon verrattuna tavoite kuitenkin ylittyi 236 777 eurolla. Verorasitus asukasta kohden laskettuna on 4815 eur (4717) eli noussut 2,1 %.

Verotulot ovat kunnan merkittävin tulonlähde huolimatta siitä, että sote-uudistuksen myötä ne lähes puolittuivat.

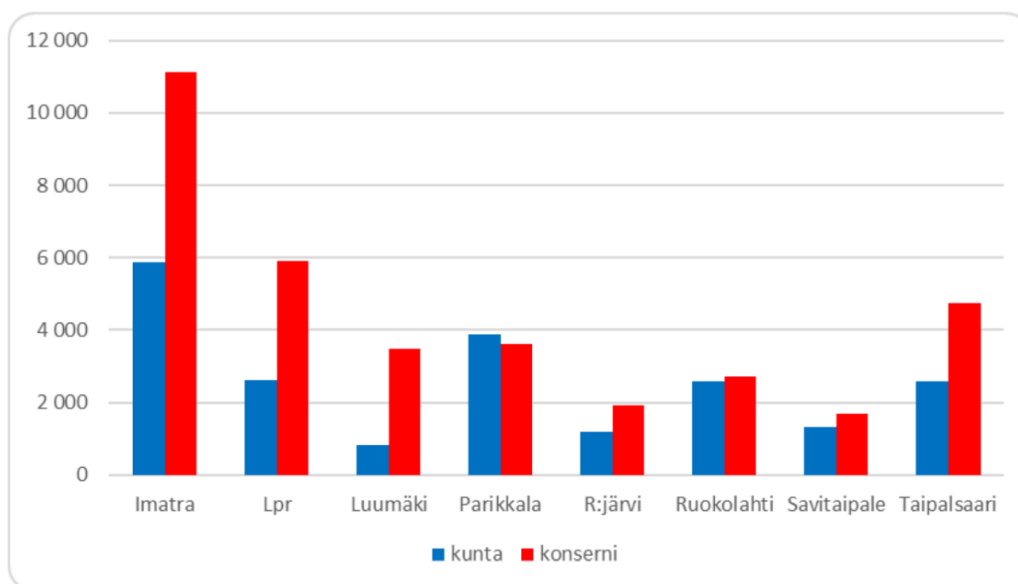
Kunnan lainakanta asukasta kohden on 1178 eur (1336) taulukko eli pienentynyt 12 %.

Valtionosuudet vuonna 2023 olivat noin 2,98 meur (11,1). Laskua edelliseen vuoteen noin 8,1 meur eli 26,9 %.

VELAT JA VASTUUT €/ASUKAS

Velat ja vastuut taulukon lähde: Tilintarkastajan loppuraportti 2023

Talouden tasapaino

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää

- Rautjärven kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää taseessa.

Vuoden 2022 arviointikertomuksen toimenpide-ehdotukset ja niiden toteutuminen

Rautjärven kunnan toiminnalle on luotu selkeät strategiset tavoitteet. Tavoitteista on johdettu eri tulosalueille erinäisiä toimenpiteitä, joiden toteutumista voidaan seurata sekä neljännesvuosittain että tilinpäätöksen yhteydessä. Tällainen toiminta luo valtuustolle hyvät edellytykset seurata kuntastrategian toteutumista ja tarvittaessa päivittää tehtyjä päätöksiä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntastrategia on päivitetty ja Hiitolanjoen markkinointi on aloitettu. Hyvinvointi- ja terveysvaikutuksen seuranta on edelleen tärkeää.

Yhteenveto ja toimenpide-ehdotukset

Tiivistetty ja uudelleen kohdennettu kuntastrategia antaa paremmat edellytykset elinvoiman lisäämiseen. Taloudelliset haasteet tulevina vuosina voivat vähentää panostusta kehityshankkeisiin ja tällöin hankkeita pitää edelleen priorisoida.

Hyvä henkilöstörakenne ja työtyytyväisyys ovat arvoja, joita tulee vaalia myös jatkossa. Niitä ei voi laskea euroissa, mutta näkyvät kyllä työn tuottavuudessa.

Rautjärven kunnalla on taseessa kertynyttä ylijäämää 14,1 milj. €, mikä sinänsä on tuloista pitkäjänteisestä hyvästä taloudenhallinnasta. Kunnan talousnäkömien heikentyessä saatetaan kertyneitä ylijäämiä tarvita lähivuosien alijäämien paikkaamiseen. Taloustilanteen kiristyessä on tärkeää huomioida, ettei strategisten tavoitteiden elinvoimaisuus ja kuntalaisten viihtyvyys heikkene.

Tilintarkastuksen yhteydessä tuli Rautjärven kunnalle kiitoksia raportoinnin täsmällisyydestä!

Huomautettavaa sen sijaan tuli Simpeleen Lämmölle myönnetystä vakuudettomasta lainasta.

Kunnan kiinteistöjen hallintaan tarvitaan päivitettyä suunnitelmaa ja vahvempaa markkinointia.

Tulevaisuus

Vakautta Rautjärven kunnan kehittämislle tuovat uutiset tehtaan ohikulkuväylän toteutamisesta ja Metsä Groupin investointipäätökset Simpeleen tehtaalle.

Vuonna 2024 käynnistyvältä Etelä-Karjalan työllisyysalueelta odotetaan piristystä Rautjärven työllisyystilanteeseen.

Henkilöstörakenteen haavoittuvuus on pienten kuntien haaste. Hyvät yhteistyövalmiudet naapurikuntien kanssa ovat eduksi.

Miettilän kasarminkankaan hoito- ja käyttösuunnitelma on valmistunut. Kuinka hyödynnetään alueen kehittäminen matkailun ja historian sekä luontoarvojen näkökulmasta?

Tulevaisuuden painoarvo tulee olla Hiitolanjoen ympäristön luontoarvojen ja palveluiden hyödyntämisessä. Huomiota pitää kiinnittää markkinointisuunnitelman valmistamiseen ja tunnettavuuden vahvistamiseen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä yhteistyön edistämistä ja lisäämistä sekä antaa tunnustusta kunnan toimista lisätä kuntalaisten osallistamista. Päätöksentekokeilimien menetelytapaoheiden kehittämistä pidetään arvokkaana ja toisia kunnioittavana päätöksenteon edellytyksenä

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 valtuuston käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi.

Rautjärvellä 23.5.2024

Tapani Hämäläinen
puheenjohtaja

Satu Piik
varapuheenjohtaja

Sanna Hallikainen
jäsen

This documents contains 12 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 12 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 12 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 12 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 12 sider før denne side

TAPANI HÄMÄLÄINEN

91fdc33c-f3f4-435b-a882-fa1749a201d4 - 2024-05-30 11:42:07 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7d71dd9c-38a2-43a1-b897-c8174742ee9c - FI

Sanna-Marika Hallikainen

da5bd7db-0664-4f53-8db1-3ae5d21dc7eb - 2024-05-30 13:03:31 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7d02237f-fee0-44ba-bf72-0922776547cf - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 13 pages before this page

Dokumentet inneholder 13 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 13 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 13 sider før denne side

Detta dokument innehåller 13 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende